

2015-11-25

Bakgrund – 100 år av statlig exploatering av vattenkraften i Luleälvarna

Staten har i hundra år som ensam ägare till de idag 15 kraftverken exploaterat Luleälvarna för att utvinna energi till Folkhemmets utbyggnad. Över åren har älvarna levererat närmare sjuhundra miljarder kilowattimmar (700 000 000 000 kWh) varav Jokkmokks kommun ensam svarar för närmare sexhundra miljarder kilowattimmar (600 000 000 000 kWh). Varje sekund året om genererar flödet genom kraftverkenas turbiner astronomiska belopp som bygdens befolkning i god tro har anförtrott och fortfarande anförtror till statens kloka förvaltning. Verksamhetsutövaren Vattenfall AB har under alla år underlåtit att vidta miljöåtgärder och andra utlovade åtgärder som gavs i utbyte mot att få utnyttja vattenkraften.

Vid tidpunkten för utbyggnaden anfördes från dåvarande Kungliga Vattenfallsstyrelsens generaldirektörer (Åke Rusk GD och Erik Grafström GD) genom bl.a. **Vattenfallsstyrelsen tidning "Vattenfall informerar" från 1957** en lång rad av positiva argument som så småningom bidrog till att starka krafter som var emot utbyggnad gav vika. Vissa av argumenten beskrivs nedan i sammandrag med citat som styrker att Vattenfall alternativt Staten har en oreglerad skuld till bygden:

"För Jokkmokks kommun innebär förverkligandet av utbyggnadsprogrammet ett betydande och stadigvarande ekonomiskt uppsving". "Det i vattenkraftutbyggnaderna investerade kapitalet kommer att medföra kommunala skatteobjekt, dels i form av fastighetsvärden i regleringsdammarnas kraftverk och övriga anläggningar och dels genom att viss del av företagsvinsten kommer att beskattas inom kommunen. Dessa nya skatteobjekt komma att successivt öka skatteunderlaget", "all möjlig hänsyn till bygd, näringar, naturvärden och befolkning", ".....tillförs bygden betydande arbetstillfällen, förbättrade kommunikationer, nya turistmål", ".... "för att genomföra detta program hoppas vi på ett givande samarbete med länet och bygden", osv.

Vuollerim blev attraktiv för inflyttning och befolkningen ökade från ca 800 till drygt 2000. Jokkmokks kommun ökade från ca 5000 till närmare 12000 personer vilket betydde ett betryggande beskattningsunderlag och hygglig ekonomi.

I den lokala befolkningens ögon har missnöjet efterhand intensifierats. Besvikelsen är stor när Staten först exploaterat och sedan successivt avvecklat sitt engagemang och lämnat bygden i sticket. Befolkning och kommun har ensam fått ta hand om resterna och kostnaderna utan andel i vinsterna. Exploatören varken fullföljer moraliska eller juridiska skyldigheter. Frågan gemene man ställer sig är om det skett en i historisk belysning kolonisering av norrländska inlandet. Kan det som skett kallas för tillämplad utveckling av demokrati som rättvist eller orättvist drabbar övre Norrlands inland? Det är frågan.

Vårt äskande är att Vattenfall AB:s ägare stödjer Pilotprojektets genomförande, dels som ett led i att givna löften infrias baserad på inriktningen för bygden hållbar utveckling; socialt, ekonomiskt och ekologiskt dels och med syftet att via pilotprojektet skaffa underlag som underlättar bedömningar kring infriandet av EUs ramvattendirektiv. Länsstyrelsen och Vattenfall har tidigare meddelat att de kan medverka i en förstudie av Pilotprojektet dock inte med finansiella resurser. Det betyder att förstudien bör kunna sjösättas omgående om LÄS och Jokkmokks kommun mobiliserar finansiering.

För Lule Älvdals Serviceorgan (LÄS), Vuollerimgruppen

För Padjerims Byalag

Kurt Lundström
Torpvägen 12
147 63 Uttran

Birgit Hagsten/Eriksson
Padjerim 108
960 30 Vuollerim